

LILJEJOMFRUEN.

(Magyarisk eventyr.)

Det var en gang en konge som var saa snild og god at alle folk i landet, baade høie og lave, elsket ham, og de kunde gjerne ha git sit liv for ham. Han hadde ingen kone, og folkene hans bad ham endelig at gifte sig, saa de kunde faa en likesaa god konge som ham selv efter ham. Kongen tænkte svært paa, hvordan han skulde faa tak i en kone som rigtig passet for ham. Han hadde en gammel ven, som han var svært glad i. Ham spurte han gjerne tilraads, naar det var noget paafærde. Han var jæger i kongens skog, og han kunde hat det meget gildere; for kongen hadde gjerne delt alt med ham; men han trængte ikke noget, derfor levet han i en hytte ute i skogen som andre fattig-folk. Da nu kongen hørte hvad hans folk ønsket, gik han til den gamle jægeren og bad ham om et raad. Han gav ham en rosmarinkvist og sa: «Den som kvisten bøier sig for, hun er bestemt for dig.» Nu befalte kongen at alle jomfruer skulde komme op paa slottet, saa mange som kunde komme ind, og ved siden av hver jomfru skulde der staa en soldat og lægge navnet hendes i perler paa et bord. Perlene skulde den faa som kvisten bøide sig for; men hvis den ikke bøide sig for nogen, skulde hver jomfru faa de perler navnet

hendes var lagt med. Da de nu allesammen sat paa rad, kom kongen med rosmarinkvisten i haanden. Saa gik han forbi alle jomfruene, fra den første til den sidste; men den bøide sig ikke for nogen av dem. Den næste dagen blev der sendt bud efter andre jomfruer, og den ene var deiligere end den andre; men rosmarinkvisten bøide sig ikke for nogen. «Hvad skal jeg nu gjøre,» tænkte han. «Hvor skal jeg faa mig en kone fra?»

Mens han laa og tænkte paa dette om natten, hørte han noget komme smuttende ind gjennem vinduet, sætte sig paa rosmarinkvisten og begynde at snakke ganske lavt med den. Det var en liten guldfugl, og den sa: «Jeg vilde saa gjerne gjøre kongen noget godt igjen; for han har frelst mig fra falkekloen to ganger. Jeg kan vise ham den jomfruen du bøier dig for; hun er i trollhaven, og derfor kommer jeg for at si dig, at du skal gi dig paa veien med kongen i morgen. Jeg skal flyve over dere, saa dere kan bare se efter mig.»

Kongen hørte alt sammen; for han sov slet ikke, saa tankefull var han. Aldrig saa snart blev det morgen, saa la han i vei. Rosmarinen fór foran, og guldfuglen fløi over dem.

Som de nu reiste slik alle tre, mødte de en halt trollhest, som stønnet og bar sig saa ilde. «Hvad feiler det dig, siden du bærer dig slik?» spurte kongen. «Aa, jeg har faat en pil i den venstre siden,» svarte hesten, «og den har jeg gaat med et helt aar nu, og ikke finder jeg et eneste menneske som vil dra den ut for mig. Det er en gammel trollkjærring som har skutt mig for at gjøre min herre vondt.» «Jeg skal trække den ut for dig, jeg,» sa kongen, han grep fatt i sølvpilen og trak den ut av den venstre bogen paa hesten. Med det

samme reiste hesten sig paa bakbenene og blev til den deiligste hingst kongen hadde set i sit liv. «Tak fordi du var saa snild mot mig,» sa hesten, «jeg vet nok hvem det er du leter efter. Hun er langt borte herfra. Men nu kan du sætte dig paa ryggen min, saa skal jeg føre dig dit, hvor du kan finde hende.» Kongen steg op paa hesten, og den fløi avsted gjennom luften med ham som et lyn. Rosmarinkvisten fór foran, og den lille guldfuglen fløi over dem.

De fløi længe over bjerg og dal; tilslut kom de til et glasslot. Der hørte de, det var nogen som skrek og tutet saa det var ikke maate paa det. «Ham maa vi frelse, hvem det saa er,» sa kongen og gik ind i slottet. Og hvad fik han se der? En stor glasmand saa han, og rundt omkring i maven hans surret og surret en humle, og den vilde bryte ham i stykker. «Hvem er du, og hvad vil du?» spurte glasmanden. «Jeg er en fremmed konge, og jeg skal til trollsloftet og finde mig en kone; men hvem er du?» sa kongen. «Jeg er kongen i slottet her.» «Men hvad er det som feiler dig, og hvorfor bærer du dig saa ilde?» spurte den fremmede kongen. «Aa, denne humlen vil bryte istykker maven paa

mig.» «Men kan du ikke bli kvit den, da?» «Nei, det kan jeg ikke, saalænge moren lever, og hun er en edderkop med to klør. Den lever evig; for det biter ikke staa paa den. Engang hadde jeg rigtignok en trollhest som kunde magte hende; men den har hun skutt ihjel,» svarte glaskongen. «Kunde ikke jeg faa se den rare edderkoppen?» sa kongen. «Jo, du kan straks faa se den. Se bort i glassofaen der. Der sitter den stakkars konen min. Hun er klædt i bare rosenklær. Hver time kommer edderkoppen og spinder hende ind i væven sin; naar saa den er borte, kommer en liten fugl og plukker istykker væven igjen. Nu kommer edderkoppen straks paa timen.»

Med ett hørte de en forfærdelig dur. Den fremmede kongen saa op imot taket, og da fik han se en fæl edderkop som slap sig ned fra det. Han var ikke sen med at trække frem sverdet og hugg til edderkoppen; men han fik ikke gjort den noget; for den tok igjen med begge forbenene og hadde næsten dræpt ham. Da kom trollhesten fykende ind i glassalen, saa glastrinene brast under den, og saa fór den like paa edderkoppen. Da humlen saa at moren var i fare, vilde den flyve ut av glaskongen og hjelpe hende. Trollhesten skjønte hvad den vilde og ropte til glaskongen at han maatte lukke munden godt igjen og ikke slippe ut humlen; men kongen kunde ikke, saa gjerne han vilde; han maatte slippe ut humlen. Da sparket trollhesten slik med begge forbenene, at han dræpte baade edderkoppen og humlen paa en gang. Med det samme blev glaskongen til en stor staut mand, hvis make ikke fandtes her i verden, og glasdronningen blev en vakker kone med rosenklær. Den lille guldfuglen blev til en deilig

jomfru igjen, og glasslottet blev et prægtig guldslo. Han, som hadde været glaskonge, fortalte nu den andre kongen hvordan alt sammen var gaat til.

«Slottet her,» sa han, «er mit slik som du ser det. Like nedenfor slottet er en hytte. Der bodde det en trollkjærring. Hun hadde en datter som hun vilde jeg skulde gifte mig med; men jeg vilde ikke ha hende. Jeg tok en fra trollslo. det er hende du ser her, og hende vilde jeg ikke bytte bort for alt i verden. Derfor blev trollkjærringen saa sint, at hun gjorde mig til en glasmand og datteren sin til en humle som altid skulde gnage og plage mig i maven. Hadde det varet en uke til, hadde den gnaget sig ut. Selv gjorde trollkjærringen sig til en edderkop som spandt over rosenklærne til konen min, og stuepiken blev til en fugl som rev itu spindelvæven. Men før hun kunde faa rigtig magt, maatte hun ødelægge trollhesten. Du har trukket ut pilen som sat i bogen paa den, og du har gjort ende paa al vor sorg. Si mig nu, hvad vil du ha for alt du har gjort for os?» «Ingenting», sa kongen, «bare si mig om det er langt herfra og til trollslo. Dit skal jeg og hente mig en kone.» «Nei,» sa den andre kongen, «det er ikke langt dit, trollhesten fører dig dit i et øieblik.»

Saa satte han sig paa ryggen av trollhesten, og om en halv time var han der. Rosmarinen fór foran, og guldfuglen fløi over dem. Da de kom dit, var hele trollslo i sorg.

«Hvorfor sørger dere saa?» spurte kongen. De svarte: «Den deiligste jomfruen her, vor dronnings søster, har sørget slik over glasdronningen at hun er blit til en hvit lilje, derfor sørger vi.» Kongen bad

dem om at faa se den hvite liljen. Ja, det skulde han faa lov til. Rosmarinen fór foran ham, den hadde slikt hastverk, og da den kom til den hvite liljen, blev den staaende og bukket til jorden, og guldfuglen satte sig paa bladene. Da ristet den hvite liljen sig og blev en jomfru saa deilig, at der ikke fandtes hendes make i syv land. Kongen spurte hende, om hun vilde være dronningen hans. Det vilde hun, og de skulde være hverandre tro til døden, sa de. Paa hjemveien saa de indom slottet hvor søsteren bodde; men saa stanset de ikke, før de kom hjem. Der blev de tat imot med stor stas og pragt. De holdt et stort bryllup, og er de ikke døde, saa lever de endda.
